

Když nemáte dost peněz na bydlení, můžete **úřad práce** požádat o

- **příspěvek na bydlení** a
- **doplatek na bydlení**.

Tady vysvětlíme, kdy můžete dostat **příspěvek na bydlení** a kolik asi dostanete. Popíšeme, jak bude úřad práce zkoumat Vaše příjmy a výdaje za bydlení. Zjistíte, co dělat s přeplatky nebo nedoplatky na energiích, jestli můžete dostat peníze na kauci při uzavření nové smlouvy.

Další informace najdete v letácích [Doplatek na bydlení](#), [Příspěvek na živobytí](#), [Mimořádná okamžitá pomoc](#) a [Řízení o dávkách pomoci v hmotné nouzi a o příspěvku na bydlení](#).

Letáky ombudsmana jsou na www.ochrance.cz v části [Nevím si rady se svou životní situací](#).

Kde mohu požádat o příspěvek na bydlení?

O příspěvek na bydlení požádejte kterýkoliv **úřad práce** v kraji, kde **skutečně bydlíte**.

Mám požádat o příspěvek na bydlení?

O příspěvek na bydlení požádejte, pokud

- máte **trvalý pobyt** (hlášený dlouhodobý pobyt) v České republice a skutečně tu **žijete**,
- **bydlíte** v domě nebo bytě, který vlastníte, nebo v něm máte věcné břemeno bydlení, nebo jste v něm v nájmu či podnájmu, anebo bydlíte ve vlastní rekreační stavbě,
- **a za bydlení platíte více než 30 % svých příjmů**.

Podrobnosti vysvětlíme.

O příspěvek požádejte, i když nevíte jistě, jestli ho dostanete.

Pokud Vám ho úřad práce nedá, vysvětlí, proč.

Co jsou normativní náklady na bydlení?

Normativní náklady na bydlení jsou průměrné celkové náklady na bydlení podle druhu bydlení, velikosti obce a počtu členů domácnosti. Určuje je vláda.

Najdete je na www.mpsv.cz v části *Průvodce – Dávky a příspěvky – Bydlení – Příspěvek na bydlení*.

Úřad práce jako Vaše výdaje za bydlení započte nejvýše normativní náklady na bydlení. Pokud tedy za bydlení platíte víc, než jsou normativní náklady, započte jen normativní náklady na bydlení.

Kolik peněz mohu dostat?

Příspěvek na bydlení si můžete orientačně spočítat v [kalkulačce](#) na www.mpsv.cz.

Pokud za bydlení **platíte méně, než jsou normativní náklady**, úřad práce započte Vaše skutečné náklady a dostanete rozdíl mezi těmito náklady a 30 % Vašich příjmů.

Pokud za bydlení **platíte více, než jsou normativní náklady**, úřad práce započte normativní náklady a dostanete rozdíl mezi normativními náklady a 30 % Vašich příjmů.

Příklad: Koláčkovi žijí se dvěma dětmi v Chebu. Mají **příjmy 41 000 Kč**. Za bydlení **platí 16 000 Kč**.

0 Kč	30 % příjmu 12 300 Kč	<	platí za bydlení 16 000 Kč	normativní náklady 20 277 Kč
<hr/>				
	3 700 Kč příspěvek na bydlení			

Koláčkovi za bydlení platí více než 30 % svého příjmu a 30 % jejich příjmů je menší než normativní náklady na bydlení. **Dostanou** proto příspěvek na bydlení – **rozdíl mezi platbou za bydlení a 30 % příjmů** (16 000 - 12 300 = 3 700 Kč).

Příklad (pokračování): Kvůli zdražení energií nyní Koláčkovi za bydlení **platí 21 000 Kč**.

0 Kč	30 % příjmu 12 300 Kč	<	normativní náklady 20 277 Kč	platí za bydlení 21 000 Kč
<hr/>				
	7 977 Kč příspěvek na bydlení		Tuto část platby nedostanou.	

Koláčkovi za bydlení platí více než 30 % svého příjmu a 30 % jejich příjmů je menší než normativní náklady na bydlení. **Dostanou** proto příspěvek na bydlení, ale „**jen**“ **rozdíl mezi normativními náklady a 30 % příjmů**, protože jejich platba za bydlení přesahuje normativní náklady na bydlení (20 277 - 12 300 = 7 977 Kč).

Kdy příspěvek na bydlení nedostanu?

Příspěvek nedostanete, když máte:

- (1) **malé výdaje za bydlení** – platíte méně než 30 % svých příjmů, nebo
- (2) **vyšší příjmy** – za bydlení platíte více než 30 % svých příjmů, ale tato část příjmů převyšuje normativní náklady na bydlení, nebo
- (3) **bydlení, na které stát příspěvek na bydlení nedává** (ubytovna, jeden pokoj v bytě, cizí rekreační chata a další; mohli byste ale dostat alespoň [doplatek na bydlení](#)).

Příklad 1 (pokračování): Koláčkovi z Chebu stále mají **příjmy 41 000 Kč**, ale nově **platí 11 000 Kč**.

0 Kč	platí za bydlení 11 000 Kč	<	30 % příjmu 12 300 Kč	<	normativní náklady 20 277 Kč
<hr/>					
	0 Kč příspěvek na bydlení				

I když Koláčkovi nemají vysoké příjmy, za byt **platí méně než 30 % svého příjmu**, proto příspěvek na bydlení **nedostanou**.

Příklad 2: Paní Koláčková se vrátila do práce a rodina se přestěhovala, takže teď mají **příjmy 70 000 Kč** a za bydlení **platí 21 500 Kč**.

0 Kč	normativní náklady 20 277 Kč	<	30 % příjmu 21 000 Kč	<	platí za bydlení 21 500 Kč
<hr/>					
	0 Kč příspěvek na bydlení				

I když Koláčkovi za bydlení **platí více než 30 % svých příjmů**, příspěvek na bydlení **nedostanou**, protože těchto 30 % příjmů převyšuje normativní náklady na bydlení.

Kde mohu bydlet, abych dostal/a příspěvek na bydlení?

Příspěvek na bydlení můžete dostat, když bydlíte:

- v rodinném domě nebo bytě, který
  - vlastníte,
  - vlastní manžel/manželka, pokud sami nežádají o příspěvek na bydlení,
  - užíváte na základě služebnosti (máte věcné břemeno bydlení), nebo
  - užíváte na základě nájemní nebo podnájemní smlouvy,
- ve vlastní rekreační stavbě, pokud přiměřeně splňuje **standardy kvality bydlení**.

Úřadu práce musíte předložit písemný dokument, podle kterého můžete bydlet na daném místě (například nájemní nebo podnájemní smlouvu, smlouvu o zřízení věcného břemene a podobně).

Kdy rekreační stavba (nebytový prostor) splňuje standardy kvality bydlení?

- samostatný uzamykatelný prostor
- alespoň jedna pobytová místnost,
- neomezený přístup k pitné vodě (stačí studna),
- obytná místnost má alespoň 8 m² (16 m² – pokud jde o jedinou místnost),
- světlá výška místností alespoň 2,6 m a v podkroví 2,3 m (v případě chaty 2,5 m a v podkroví 2,3 m), lze uznat i o něco méně,
- koupelna a záchod (u chaty stačí záchod),
- denní osvětlení, větrání a vytápění s možností regulace vnitřní teploty,
- požadavky pro bezpečnost a ochranu zdraví

Splnění standardů na žádost úřadu práce **kontroluje stavební úřad**.

Kdy musím doložit příjmy a náklady (kolik platím za bydlení)?

Úřad práce posuzuje příjmy a náklady za předchozí **kalendářní čtvrtletí**.

Pokud už příspěvek na bydlení **pobíráte, stačí je dokládat za 1. a 3. čtvrtletí** (a to do konce dubna a do konce října). Tehdy na další čtvrtletí **dostanete stejný příspěvek** na bydlení, jako dosud.

Můžete je ale doložit i za 2. a 4. čtvrtletí (a to do 15. července a do 15. ledna), hlavně když se Vám snížily příjmy nebo zvýšily platby za bydlení. Tehdy **úřad práce příspěvek přepočítá**.

Úřadu práce ale **vždy musíte ihned oznámit**, že

- se změnil počet lidí, kteří s Vámi bydlí (narodilo se Vám dítě, někdo se odstěhoval),
- Vám zaniklo nebo se změnilo právo užívat byt (např. skončila platnost nájemní smlouvy).

Započte se celý příjem?

Započte se jen **čistý příjem**, to znamená, že se od příjmů odečtou náklady na jejich dosažení, zajištění a udržení (tj. daně, pojistné na sociální a zdravotní pojištění atd.).

Podnikatelům (živnostníkům, OSVČ – osobám samostatně výdělečně činným) se započítává zákonem určená **minimální částka**, i když mají nižší příjmy nebo nemají žádné.

Úřad práce Váš příjem **nemůže snížit o exekuční srážky, splátky úvěru (hypotéky) nebo výživné**. I když tedy kvůli exekuci dostanete méně, započte se celá mzda (důchod nebo jiné příjmy).

Posuzují se příjmy a náklady všech lidí v domě (bytě)?

Úřad práce počítá příjmy a náklady na bydlení všech **tzv. společně posuzovaných osob**. Mezi ně patří manžel (manželka), registrovaný partner (partnerka), děti a také další lidé, pokud s Vámi bydlí a vedete společnou domácnost (společně hradíte náklady na jídlo a bydlení).

Úřad práce můžete požádat, aby s některými lidmi a jejich příjmy už dál nepočítal. Musíte ale prokázat, že s Vámi už **tři měsíce nebydlí**.

Pokud jako samoživitel/ka žijete s dětmi u svých rodičů, posuzuje Vás úřad práce společně, započítá tedy i příjmy Vašich rodičů.

Které náklady na bydlení úřad práce uzná a jak (kolik z toho)?

Náklady na bydlení úřad práce nezapočítá plně, pokud překročí normativní náklady na bydlení.

- 1 Nejprve se sečtou skutečné úhrady nebo pevně stanovené částky za kalendářní čtvrtletí:**
  - skutečné **nájemné** (podnájemné)
nebo vládou stanovené **rovnatelné náklady** u družstevních bytů, bytů vlastníků, služebnosti bytu (věcného břemene) a rekreačních chat,
  - a skutečné platby za **plyn, elektřinu a služby spojené s užíváním bytu**, případně vládou stanovené **náklady za pevná paliva**, pokud jimi topíte.
- 2 Pokud průměrné měsíční náklady na bydlení překročí normativní náklady na bydlení, započtou se jen normativní náklady.**

Pokud **nově bydlíte jinde** a ještě jste neměli příspěvek na bydlení, započte se 80 % **normativních nákladů na bydlení**.

Náklady za služby spojené s užíváním bytu jsou náklady za vytápění a teplou užitkovou vodu, vodné a stočné, náklady na provoz výtahu, osvětlení a úklid společných prostor, odvoz odpadních vod a čištění jímek, za společnou televizní a rozhlasovou anténu a odvoz komunálního odpadu a další prokazatelné a nezbytné služby související s bydlením.

Co bude s nedoplatky a přeplatky na službách a energiích?

Nedoplatky na službách a energiích úřad práce připočte k běžným nákladům. Příspěvek na bydlení se tak může zvýšit. Výjimečně může úřad práce na úhradu nedoplatku poskytnout takzvanou mimořádnou okamžitou pomoc. Více v našem letáku **Mimořádná okamžitá pomoc**.

Naopak **přeplatek** na službách a energiích, který jste dostali v daném čtvrtletí, úřad práce odečte od běžných nákladů. Příspěvek na bydlení se tak dočasně sníží nebo ho nedostanete.

Musím se přestěhovat, dostanu peníze na jistotu (kauci)?

Pokud nemáte peníze na úhradu jistoty (kauce), kterou pronajímatel chce při uzavření smlouvy, může Vám úřad práce v odůvodněných případech přiznat **mimořádnou okamžitou pomoc** (více v našem letáku **Mimořádná okamžitá pomoc**). Úřad práce ale nejdříve zjistí, zda nemůžete nájem bytu získat bez složení jistoty. Vyplatí Vám pak nanejvýš dvojnásobek nájemného, které je obvyklé v daném místě. Při dalším stěhování byste měli k úhradě jistoty využít vrácenou jistotu z dosavadního nájmu.

Budu dál dostávat příspěvek na bydlení, když se přestěhuji?

Pokud již dostáváte příspěvek na bydlení, budete ho mít dál. Vypočítá se podle nákladů za poslední kalendářní čtvrtletí z předchozího bydliště. Pokud jste ho dosud neměli, požádejte o něj hned po přestěhování, úřad práce použije 80 % [normativních nákladů na bydlení](#).

Co musím dělat, abych o příspěvek na bydlení nepřišel (nepřišla)?

Dokládat úřadu práce **příjmy a náklady na bydlení**. [Nově je stačí dokládat jen za 1. a 3. čtvrtletí (a to do konce dubna a do konce října), ale můžete je doložit i za 2. a 4. čtvrtletí (a to do 15. července a do 15. ledna).]

Přijít na úřad práce, když Vás pozve, ledaže jste nemocní nebo máte jiný vážný důvod. Pokud nemůžete přijít, co nejdříve to úřadu práce oznamte a nejlépe také doložte (například potvrzením o neschopence, lékařskou zprávou, prohlášením ze školy dítěte a podobně).

Oznamovat změny, které ovlivňují nárok na příspěvek (např. získání práce, spolubydlicího, stěhování a podobně).

Umožnit „šetření v místě bydliště“, tedy nechat pracovníky úřadu práce přijít na návštěvu a prohlédnout si Vaši domácnost. (Úřad práce nemusí termín návštěvy oznamovat předem, pokud Vás ale opakovaně nezastihne doma, měl by s Vámi termín návštěvy dohodnout.)

Dokládat výpisy z bankovních účtů, případně z účtů společně posuzovaných osob.

Pokud tyto povinnosti nesplníte, nemusí Vám úřad práce příspěvek na bydlení přiznat nebo Vám ho odejme.

Pokud záměrně **něco zatajíte nebo neřeknete pravdu**, může chtít vrátit vyplacené příspěvky, i když jste je už utratili.

Kdy úřad práce vyplácí příspěvek na bydlení?

Příspěvek na bydlení se vyplácí v následujícím měsíci (příspěvek za prosinec dostanete v lednu).

Může úřad práce bez mého souhlasu posílat příspěvek přímo pronajímateli?

Ano, pokud k tomu má úřad práce **dobry důvod** (hrozí, že příspěvek na bydlení nepoužijete k zaplacení nákladů na bydlení, neumíte s ním hospodařit apod.). Tehdy může příspěvek na bydlení **posílat přímo na účet pronajímatele nebo poskytovatele služeb** k zaplacení nájemného a služeb spojených s užíváním bytu (třeba vodné a stočné, centrální vytápění nebo dodávka teplé užitkové vody a další) nebo služeb, které platíte sami přímo dodavateli (třeba plyn nebo elektřina).

Také může část příspěvku na bydlení poslat přímo **společenství vlastníků jednotek**, pokud jste nezaplatili zálohy za služby spojené s užíváním bytu nebo příspěvek do fondu oprav.